

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

Epist. I. Iac. Sadoletvs Episc. Carp. Federico Archiepiscopo Salerni, S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

sanè velim: Quem tu, scilicet, huius concilij, de quo tam multi sermões in crebescunt, effectum aut exitum futurū putes. Nam si res agatur serē, spesq; aliqua sit latum iri auxilium bonis moribus & legibus, aduersus tot & tam graues, cūm dissensiones in fide & religione, tum in communi vita corruptelas: optandum est omnibus nobis, & vehementer Deo supplicandum, vt bene ac prosperè procedat res. Ego; quanquā imbecillitate valetudinis, & domesticis difficultatib; valde impeditus nullum discrimen recuturus sum, quò in eo interesse conuentu possim. Sin autē totam negotium fuerit simulatio, libentiùs mansurus in statione mea sum; neq; eò venturus, vbi mea opera nemini vtilis, mihi autē ipsi incommoda vehementer futura sit. Hæc ego à te, si tua spectetur grauitas & dignitas, tanquam à patre requiro: si excellens singulariq; doctrina, tanquam ab eo, qui non meus, sed omnium esse magister possis. Hoc quidem sic existimo, si saluo officio fieri posse decreueris, te nihil in hæc re prætermittendum esse, quò ad me monendum, instruendumq; pertineat: etsi nulla maior mihi futura est instructio, quam exploratio iudicij ac voluntatis tue. Quod vt facere velis, deq; eo ad me scribere, magnopere te rogo. Ego hic in literis & libris assidus sum: neq; intelligo iam, quid sit aliud beatè viuere, nisi quod prædicare solebat Solon, quotidie aliquid senescentem addiscere. Quod nos hoc melius facimus & præstantius, quòd ea consecramur addiscimusq; per que ad noscendum fruendumq; ipsum Deum spe firma expectamus immortalitatis adducimur. Tu vt valeas, neq; absentem, quod facis, diligas, & patrocinio tuo tuare à te peto. Vale. Carp. M.D.XXX.

IACOBI SADOLETI EPISC.
CARPENTORACTI EPISTOLA-
rum Lib. III. Epist. I.

IACOBO SADOLETVS EPISC. CARP. FEDERICO FREGESIO Archiepiscopo Salerni, S.P.D.

QUOD tuum è Gallia discessum, adhuc nihil abs te accepimus literarum. Quod mirarer equidem, & tecum quasi expostularem, si hanc tuam culpam, ac non eorum esse arbitrarer, qui quas literas suscipiunt perfectas, eas aut negligentia, aut perfidia nō curant reddere. Nam quam tu iam aliquid scripseris, mihi persuadere nullo modo possum. Admonet enim me, cūm ipsum spatium eius temporis, quod à tuo abitu ad hunc diem intercessit, mensium trium iam ferè in quo

in quo non scribere modò nobis, sed scriptitare etiam potuisti
 tum verò tua illa mihi nota humanitas & insignis erga me bene-
 uolentia, vetat me quicquam de officio tuo suspicari, quod aliter
 sit ac deceat. Etenim profectò memor non solum expectationis
 meæ, sed tuæ etiam promissionis: cum Lugduno confectionem iam
 decedens Italiam versus, literas ad me manu tua dedisti: in quibus
 erat scriptum, te cum primum in Italia constitisses, curaturum,
 ut de omni tuo statu fierem certior: rationemq; initurum qui &
 tutò, & facillè commutare inter nos literæ possent. Ac mihi quidè,
 cur in expectatione non parua tuarum literarum esse debeam,
 causa complures sunt. Primum, meus summus in te amor, qui nò
 finit intermitteri apud animum meum cogitationem tuam. Quapro-
 pter etiam de salute & incolumitate tua sollicitus, omnem euen-
 tum itinerum tuorum scire valde cupio: neq; solum ut valeas, sed
 quid agas etiam, acturusq; sis, & quibus in locis concessurus, Ro-
 mæ ne, ut est nonnullorum opinio, an alibi certo aliquo in loco.
 Deinde de Psalmo meo aucto mehercule aliquando cognoscere
 quid sit factum: & si hæc quidem cura & cogitatio non minus ad
 te, quam ad me ipsum pertinet, communis enim ex illo ambobus
 nobis est honos: si tamen ex illo aliquis honos. Sed mea præci-
 pua erat expectatio, quod maxime in hoc tempore meis rationi-
 bus conducebat, illum iam esse editum. Hanc spem tardari, &
 differri in tam longū tempus, sanè mihi quam molestū est, eritq;
 quousq; quemadmodum sese habeat res, ex tuis literis certum
 cognoro. Nam si ij, quibus liber imprimendus missus est, rem
 forsitan contemnāt, neq; stantur idoneam, in qua videatur esse
 elaborandū, præcisum isthuc quidem est omne negotium: sed si-
 tò id mihi oportuit significari: vel enim abiecimus de eo curā
 omnem, vel ad Lugdunensē tuos impressores conuertere iussim-
 mus. Sin est autem ut & probent materia, & in scriptione vitium
 non reprehendant, quod equidem malim, permagni faciens ho-
 minum doctissimorum iudicia, quorum & copia, & gloria abun-
 dat illa ciuitas, quenam ista quæso, & unde exoritur tanta cun-
 ctatio? Sed ut sit in his rebus quæ ignorantur, quarum ratio certa
 coniecti nulla potest, sic mihi permulta de hac re cogitant, vagari
 suspicione qua volo licet: firmo aliquo consilio consistere nò li-
 cet. Qua sollicitudine animi quiescitur poterit, cum tu me de re
 omni certiore feceris. Tertium illud est, quod ego expecto à te, ut
 sciam, qua, & per quos epistolas mittere tutò possim: mirū enim
 me tenet desiderium sepius lacessendi & compellendi tuum: cum tu
 præsertim iam locis à nobis factis disiectior, omnem spem ob-
 lectionis mee tecum, in literis solis reliqueris. Cuius ego disiec-
 tu in hoc tanto regno videor penè solus relictus: hoc etiam magis,
 quòd profectionem tuam propè continuo est Paulus noster con-
 secu-

fecerit. Is enim paterna mortis subito casu, & insperato compul-
sus incommodo, quod rem familiarem & pupillos fratres suos in-
ueneret, constitueretq; res domesticas ante diem V. Cal. Iun. hinc
est profectus, cum tu octo dieb. ipsis antecessisses: cuius tamen
reditus nunc nobis in expectatione est, extremus enim Sextilis
erat reuersioni constitutus: quam diem intelligis appropinquare.
Qui si tecum potuit in Italia congregi, quod quidem ipse & ma-
ximè expebat, & fieri posse nō diffidebat, planè ab eo fueris do-
cibus nostris rebus edoctus. Nos literas eius non habemus
ex ante diem X. Cal. Quintilis, neq; hoc sine aliquo animi nostri
scrupulo. Cogit enim nos veteri propemodū omnia, vel beneuo-
lenti, qui illum ut si filius esset vnicus, complectimur, vel poste-
ritatis cogitatio, cuius omnem spem & rationem in illo vno re-
posuimus: vel quod graui anni tempore, & insalubri ferè vbique
gentiū cœliq; omne corporis periculum videtur esse pertimescen-
dum. Sed tamen in spe bona sumus. Tu si nos diligis, quod profes-
sio facis, ne me patiari obsecro, tam diu in desiderio tuarū litera-
rum esse. Etiam pro tua humanitate curabis, ut aliqua volumina
ad nos libro impresso demum mittantur, quod possimus amicis
manifesta cum epistolis deferre. Vale, & ad nos quamprimum
scribe. Bamburq; nostrum mirificum hominem, omni summa
virtute præditum, eundemq; coniunctissimum vtriq; nostrum,
aliquando nactus oportunitatē, meis verbis iube saluere quam-
plurimum. Carp. Idib. Augusti, M. D. XXIX.

II.

I. A. C. SADOLETVS EPLSC. CARP. FED-
rico Gregorio Archiepiscopo Salerni, S. P. D.

Accepi literas tuas, ante diem XV. Cal. Ianuarij datas: ex quibus
cognoui, quando post meæ ad te perlatæ essent, quam
fuerat datæ: & quæ re occupatio moraq; tenuisset, quod minus
ut cupiebas, maturè ad nos scriberes. Ego verò cum tanto iam
intervallo nihil abs te accepissem, neq; adeò de te sollicitarer au-
tem non parum cupiditate cognoscendi, quid tibi & rebus no-
stris communibus contigisset (sunt enim inter nos omnia com-
munia) cum me præferrim in ea cura & cogitatione amor erga te
meus summus quiescere non sineret: fateor me diu in expectatio-
ne fuisse tuarum literarum: nonnullamq; cepisse admirationem
caræ caritatis. Sed tamen ut suspicarer potius alia omnia, quam
coniunctionem nostræ necessitudinis vel minima ex parte im-
minutam esse, quæ vel in amore apud te, vel quæ in omnibus of-
ficiis conferuandis fide ac diligentia. Nunc cum tu & valerudi-
nis incommodo aliquandiu constictatus, & molestissimis nego-
tijs